

«IPhEB-Monthly» Juni 2011 (publicatie september 2011)

Verantwoordelijke uitgever : Luc Vansnick, Archimedesstraat 11 – 1000 Brussel

Strikt voorbehouden aan de beheerraad van IFEB en aan het Directiecomite van APB – mag niet verspreid worden.

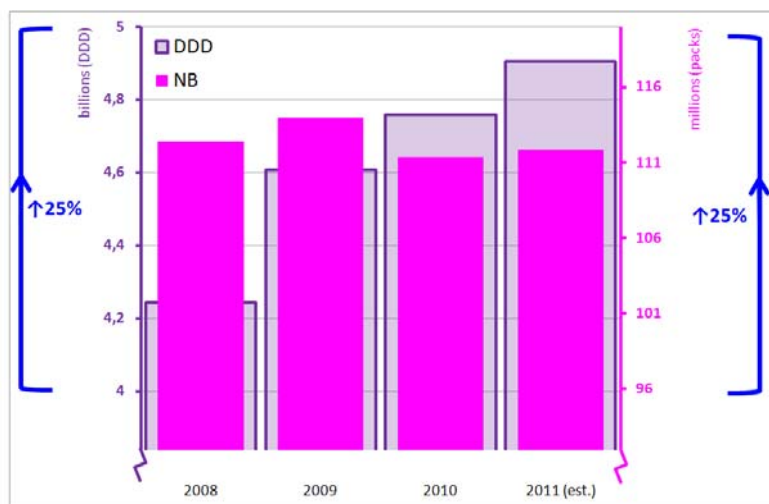
Onderstaande tabel is gebaseerd op gegevens uit de IFSTATdatabank betreffende de farmaceutische verstrekkingen in de publieke officina's, terugbetaald in het kader van de verplichte verzekering en binnen de derdebetalersregeling (zie ook www.ifeb.be voor meer informatie over de IFSTATdatabank). In de tabel hieronder staan enkel de gegevens voor terugbetaalde geneesmiddelen, goed voor 99% van de uitgaven voor farmaceutische verstrekkingen. Sinds 2008 zijn de kleine risico's van de zelfstandigen opgenomen in de verplichte verzekering. Hierdoor zijn de tijdreeksen verstoord en wordt de vergelijking tussen 2007 en 2008 bemoeilijkt.

Legende : CI : RIZIVuitgaven (cost insurance) – CP : remgeld (cost patient) – PP : publiekprijs – NB : aantal verpakkingen – DDD : defined daily doses – INN : International Nonproprietary Name (VOS) – CIV : Hoofdstuk IV – CII : Hoofdstuk II (a posteriori controle)

Geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen

GLOBALE DATA	CI	CP	PP	NB	CIV		CII		INN		DDD
					NB	%	NB	%	NB	%	
2005	2.207,115	517,809	2.724,925	98,967							3.335,688
2006	2.165,078	539,519	2.704,597	99,605	15,165	15,2%	3,481	3,5%			3.553,419
2007	2.301,364	556,680	2.858,044	103,304	16,162	15,6%	3,985	3,9%	3,111	3,0%	3.785,160
2008	2.609,984	599,922	3.209,906	112,399	17,538	15,6%	5,867	5,2%	3,651	3,2%	4.243,795
2009	2.681,708	589,424	3.271,131	113,971	14,768	13,0%	12,353	10,8%	4,413	3,9%	4.607,158
2010	2.718,064	537,871	3.237,375	111,366	13,635	12,2%	12,855	11,5%	6,605	5,9%	4.758,756
2011 (est.)	2.775,978	522,584	3.278,640	111,805	13,346	11,9%	14,235	12,7%	8,307	7,4%	4.904,699
2011/2010 (% growth est.)	2,1%	-2,8%	1,3%	0,4%	-2,1%		10,7%		25,8%		3,1%
201007	216,211	40,534	255,005	8,563	0,962	11,2%	11,3%	11,3%	0,508	5,9%	380,971
201008	209,132	39,408	246,841	8,314	0,941	11,3%	11,3%	11,3%	0,497	6,0%	371,420
201009	232,415	45,883	275,990	9,638	1,369	14,2%	11,4%	11,4%	0,620	6,4%	405,890
201010	239,159	49,919	286,105	10,273	1,908	18,6%	11,0%	11,0%	0,656	6,4%	413,480
201011	224,416	43,646	265,888	9,172	1,266	13,8%	11,9%	11,9%	0,592	6,5%	389,786
201012	244,140	46,322	288,405	9,884	1,106	11,2%	12,8%	12,8%	0,653	6,6%	420,169
201101	226,413	43,252	267,785	9,186	0,990	10,8%	12,4%	12,4%	0,643	7,0%	397,388
201102	219,380	41,603	259,150	8,885	0,956	10,8%	12,2%	12,2%	0,639	7,2%	381,111
201103	242,920	45,689	286,615	9,750	1,042	10,7%	12,2%	12,2%	0,695	7,1%	423,198
201104	220,497	41,711	260,380	8,946	0,965	10,8%	12,3%	12,3%	0,627	7,0%	391,958
201105	241,335	45,405	284,745	9,720	1,066	11,0%	11,9%	11,9%	0,680	7,0%	432,801
201106	233,710	42,797	274,589	9,192	1,030	11,2%	11,9%	11,9%	0,634	6,9%	412,554

Ook na 6 maanden moeten we met de geschatte totalen voor het jaar 2011 (in de tabel hierboven) nog met de grootste voorzichtigheid omgaan : als we vergelijken met die van de vorige maand, zien we immers dat de groeivoeten nog niet stabiel zijn.

Deze maand kijken we in het bijzonder naar de gezamenlijke evolutie van het aantal verpakkingen (NB) en het aantal DDD. De aantallen voor 2011 zijn gebaseerd op de data van het eerste semester en op het historisch gemiddeld percentage van het eerste semester in het jaartotaal.

Na de aangroei in 2009, zowel van het aantal DDD als van het aantal verpakkingen, zien we een daling van het aantal verpakkingen 2010, terwijl het aantal DDD blijft stijgen, wat dus een toename betekent van de gemiddelde verpakkingsomvang.

Op basis van de op dit ogenblik beschikbare gegevens voor 2011, lijkt het erop dat het aantal verpakkingen licht toeneemt, en dat het aantal DDD even sterk zal groeien als in 2010 : de verpakkingsomvang blijft dus ook groeien, maar minder sterk dan vorig jaar.

Deze evolutie is voor een deel het effect van de vergrijzing met een grotere behoefte aan geneesmiddelen (DDD), vaak voor chronische behandelingen (grote verpakkingen).

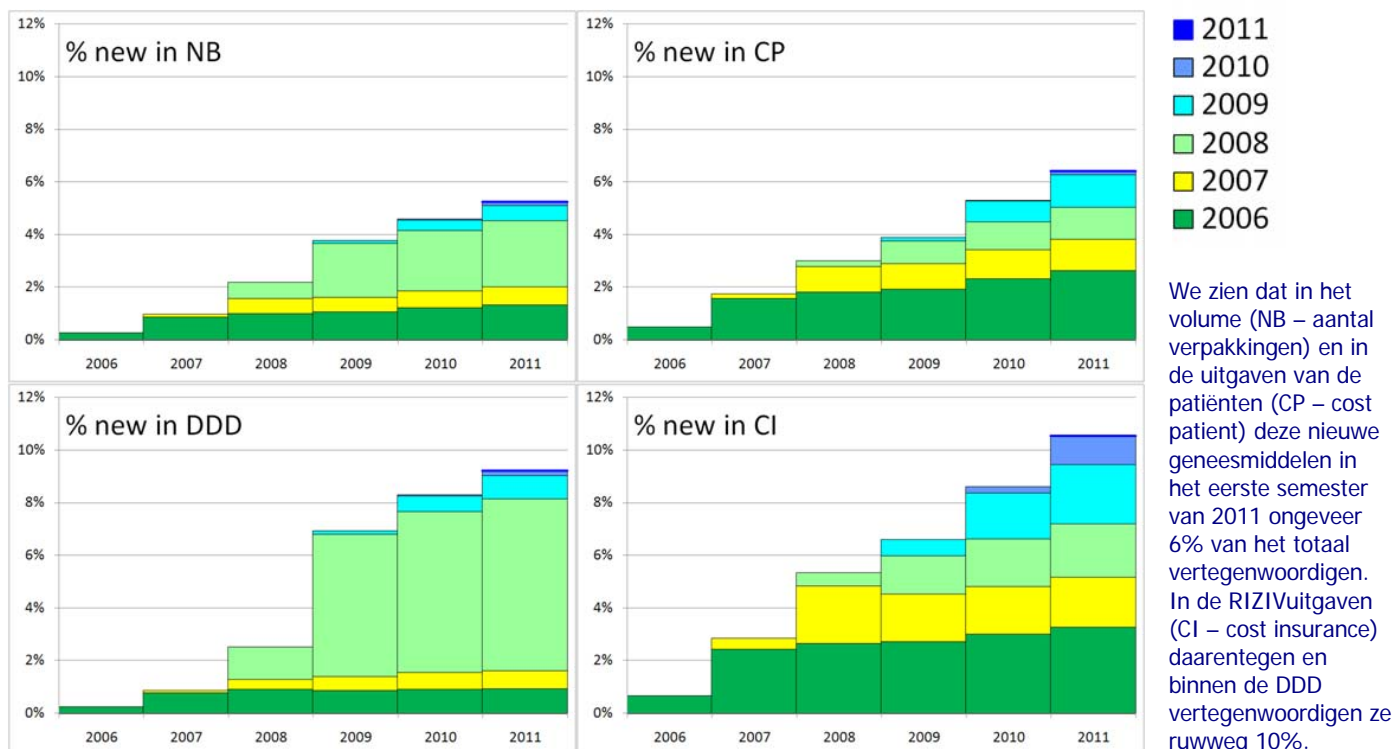
Verbruik & uitgaven per ATC hoofdklasse

ATC		PP (bedrag)		PP	DDD (aantal)		DDD	PP/DDD	
		mio €	evolutie	(aandeel) %	mio	evolutie	mio €	evolutie	%
A	MAAGDARMKANAAL EN STOFWISSELING	320	0,0%	9,8%	598	4,3%	12,4%	0,53	-4,1%
B	BLOED EN BLOEDVORMENDE ORGANEN	169	-11,1%	5,2%	368	7,4%	7,6%	0,46	-17,2%
C	HARTVAATSTELSEL	789	-2,7%	24,3%	1.937	1,9%	40,2%	0,41	-4,5%
D	DERMATOLOGISCHE PREPARATEN	38	8,8%	1,2%	25	0,1%	0,5%	1,50	8,7%
G	UROGENITAAL STELSEL EN GESLACHTSHORMONEN	68	-6,1%	2,1%	317	-0,4%	6,6%	0,21	-5,7%
H	SYSTEMISCHE HORMOONPREPARATEN, GESLACHTSHORMONEN UITGEZONDERD	92	9,6%	2,8%	163	2,3%	3,4%	0,56	7,1%
J	ANTIMICROBIELE MIDDELEN VOOR SYSTEMISCH GEBRUIK	314	1,2%	9,6%	127	2,5%	2,6%	2,47	-1,3%
L	CYTOSTATICA EN IMMUNOMODULERENDE MIDDELEN	379	6,4%	11,7%	48	4,0%	1,0%	7,85	2,4%
M	SKELETSPIERSTELSEL	125	-2,4%	3,8%	244	0,7%	5,1%	0,51	-3,1%
N	ZENUWSTELSEL	575	2,6%	17,7%	501	4,1%	10,4%	1,15	-1,4%
P	ANTIPARASITAIRE MIDDELEN, INSECTICIDEN EN INSECTENWERENDE MIDDELEN	2	25,9%	0,0%	2	5,2%	0,0%	0,76	19,7%
R	ADEMHALINGSSTELSEL	306	-1,3%	9,4%	413	3,5%	8,6%	0,74	-4,6%
S	ZINTUIGLIJKE ORGANEN	50	17,1%	1,5%	74	2,0%	1,5%	0,67	14,8%
V	DIVERSE MIDDELEN	26	-3,7%	0,8%	2	3,0%	0,0%	15,92	-6,5%

De gegevens zijn die van de meest recente 12 maanden (juli 2010 tot juni 2011). De evoluties zijn berekend ten opzichte van de vorige 12 maanden (juli 2009 tot juni 2010).

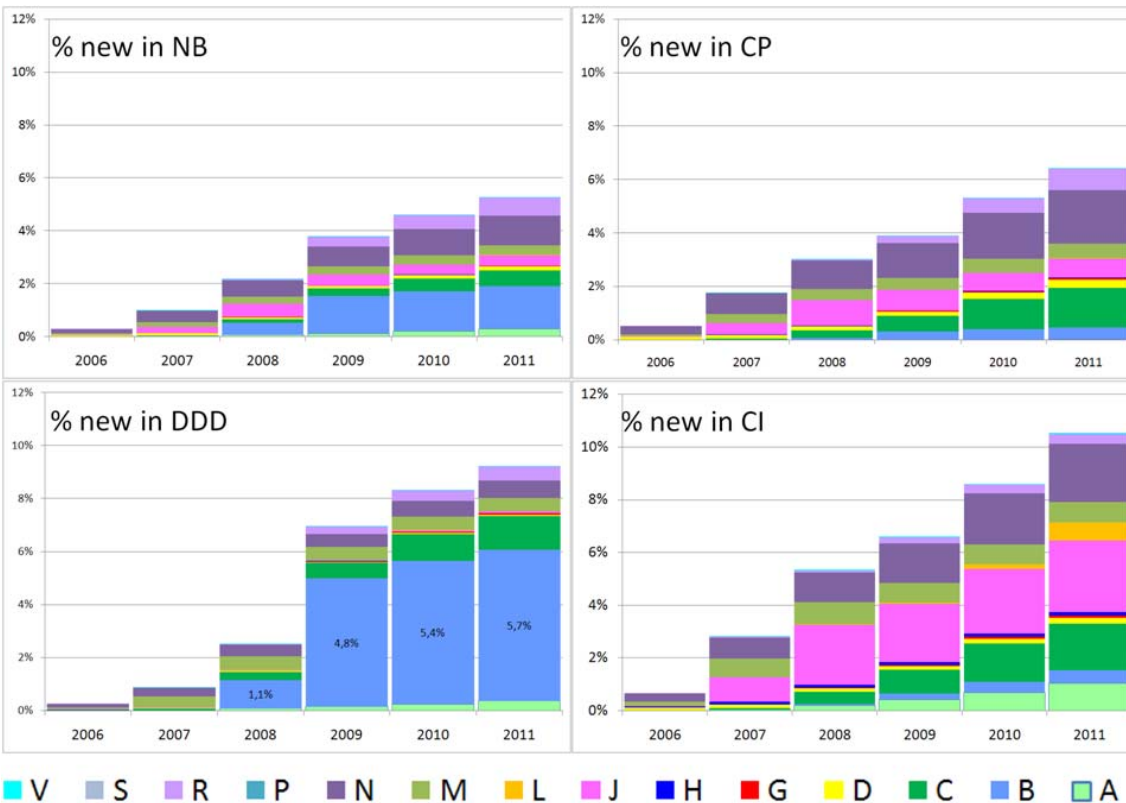
Zoom op de nieuwe terugbetaalde geneesmiddelen

In deze ZOOM analyseren we het belang van de nieuwe geneesmiddelen binnen het geheel van de terugbetaalde geneesmiddelen in de publieke officina's. De eerste grafieken situeren de molecules (geïdentificeerd op ATC(7)-niveau) waarvoor het eerste terugbetaalde geneesmiddel er gekomen is na 2005 (dus vanaf 2006). Nieuwe presentaties, generieken of kopieën zijn uitgesloten. Enkel nieuwe substanties werden weerhouden, en ook oudere substanties waarvoor er voordien geen terugbetaalde geneesmiddelen waren.

Het belangrijkste deel van de DDD komt door de nieuwe terugbetalingen in 2008. Meer bepaald komt dit door het terugbetaald worden van acetylsalicylzuur voor cardiovasculaire preventie. Het effect is ook duidelijk merkbaar op volumeniveau (NB) maar veel minder in de uitgaven (CI of CP), omdat het gaat om geneesmiddelen die niet duur zijn.

We krijgen een heel ander beeld als we de nieuwe geneesmiddelen voorstellen per therapeutische klassen en volgens het jaar dat ze in de terugbetaling verschenen, zoals dat in de grafieken hieronder¹.

Het volstaat om naar de relatieve kleurverschillen te kijken in de grafieken hiernaast, met de verdeling van de uitgaven en in die met de verdeling van de hoeveelheden, om vast te stellen dat de impact zeer verschillend is naargelang van de therapeutische klasse.

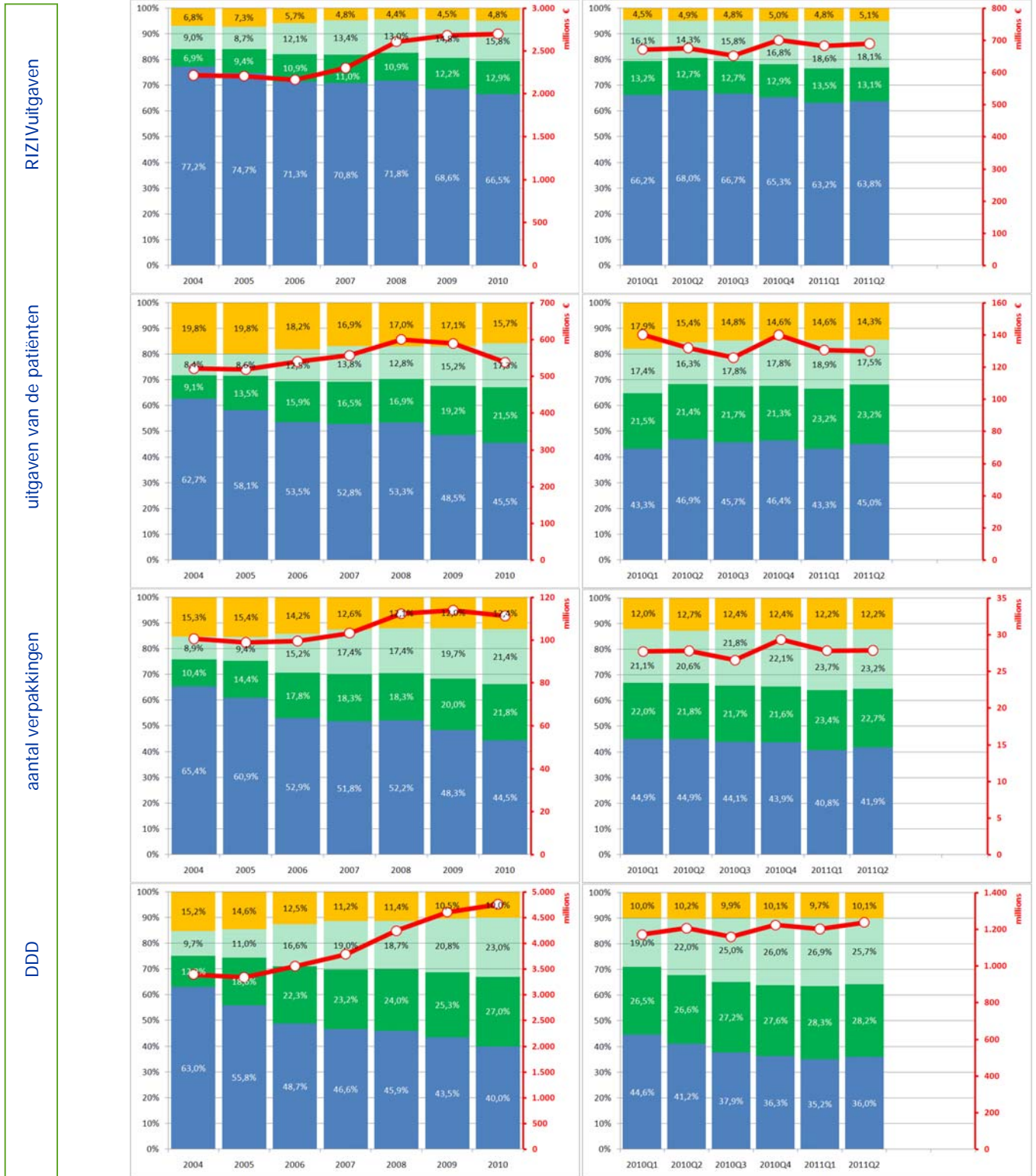
De fenomenen die we zien op de grafieken kunnen als volgt worden samengevat :

- De nieuwe geneesmiddelen in de klasse A (lichtgroen) zijn vooral zichtbaar binnen de kosten. Het gaat hier bijna uitsluitend om nieuwe diabetesbehandelingen, zowel met nieuwe insulines als met nieuwe orale geneesmiddelen.
- De klasse B (blauw) komt vooral tot uiting in de grafieken aan de linkerkant. Zoals dat hierboven al werd vermeld, komt dat vooral door het terugbetaald worden van het (goedkope) acetylsalicylzuur voor cardiovasculaire preventie.
- De klasse C, in fel groen, komt in alle grafieken naar voren. De nieuwe geneesmiddelen in deze klasse zijn hoofdzakelijk combinatiepreparaten van middelen aangrijpend op het renine-angiotensinesysteem (ACE-remmers) of sartanen in combinatie met diuretica, maar ook met calciumantagonisten (amlodipine, lercanidipine, felodipine,...).
- De klasse J, in het roze, is vooral belangrijk in de kosten. De jongste vijf jaren zijn er nieuwe – dure – geneesmiddelen verschenen voor de behandeling van HIV-infecties en voor andere virale infecties zoals hepatitis B of hepatitis C. In de vorige ZOOM werd aangestipt dat in 2006 de rotavirusdiarreevaccins (J07BH) verschenen en in 2007 de papillomavirusvaccins (J07BM), en dat deze nieuwe vaccins aan de oorsprong lagen van een verhoging van de uitgaven (PP en CI) voor de vaccins.
- De klasse L is vooral duidelijk zichtbaar in de RIZIVuitgaven in 2011 en het grootste deel van dat bedrag – reeds € 5 mio in het eerste semester van 2011 – komt van de nieuwe TNF(α) remmer golimumab (Simponi®).
- In de klasse M verschenen er nieuwe geneesmiddelen voor de behandeling van osteoporose (zie ook de ZOOM van oktober 2010 die gewijd was aan middelen met invloed op de botstructuur en –mineralisatie (M05B)).
- De laatste belangrijke klasse met nieuwe actieve bestanddelen in de terugbetaling is de klasse N (in het paars) die duidelijk zichtbaar is in de vier grafieken. Voor de behandeling van pijn, zijn er oude actieve bestanddelen die gebruikt werden voor nieuw ontwikkelde geneesmiddelen zoals oxycodone (Oxycontin® en Targinact®) of lidocaine (Versatis®). Er zijn ook nieuwe geneesmiddelen in quasi alle deelklassen, maar de belangrijkste in kosten en volume zijn pregabaline (N03 – 2006 – Lyrica®) en duloxetine (N06A – 2006 – Cimbalta®)
- Tenslotte is er de klasse R, de enige klasse waarvoor het aandeel in de uitgaven van de patiënten belangrijker is dan in de andere grafieken. Onder de nieuwe bestanddelen is er ondermeer het H1 antihistaminicum rupatadine (Rupatall® - 2009) dat wordt terugbetaald in de categorie Cs waardoor het dus relatief duurder is voor de patiënten.

¹ Een tabel met alle nieuwe geneesmiddelen naar jaar van verschijnen in de terugbetaling en hoofdtherapeutische klasse kan bij het IFEB worden gekregen (dominique.wille@ifeb.be).

Referentietrugbetaling of niet, generieken of kopieën, goedkoop of duur

Legende :

- expensive (% of total)
- cheap originals (% of total)
- generics (% of total)
- not repricing (% of total)
- total (mio € or mio)

Deze grafieken visualiseren de verdeling van de RIZIVuitgaven, de uitgaven van de patiënten (remgelden), het aantal verpakkingen en het aantal DDD over de geneesmiddelen buiten de referentietrugbetaling (not repricing), of erbinen : generieken of kopieën (generics), originelen waarvan de prijs gelijk is aan de terugbetalingsbasis (cheap originals) of originelen waarvan de prijs hoger is dan de terugbetalingsbasis (expensive). De rode draad geeft de evolutie weer van de corresponderende absolute waarde (geijkt op de rechter verticale as). Links staat de jaarlijkse evolutie, rechts de evolutie per kwartaal sinds de aanpassing van de referentietrugbetaling om de drie maanden gebeurt. Voorlopig is het laatste kwartaal dat voorgesteld wordt het tweede kwartaal van 2011.